

ISSN 1563-0223
Индекс 75878; 25878

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ҚазҰУ ХАБАРШЫСЫ

Филология сериясы

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

ВЕСТНИК КазНУ

Серия филологическая

AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

KazNU BULLETIN

Philology series

№4 (156)

Алматы
«Қазақ университеті»
2015

ХАБАРШЫ

ФИЛОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ №4 (155)

25.11.1999 ж. Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген

Қуәлік №956-Ж.

Журнал жылына 6 рет жарыққа шығады

ЖАУАПТЫ ХАТШЫ

Зуева Н.Ю. – ф. ғ. к. доценті (Қазақстан)

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Абдиманұлы Ө. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (ғылыми редактор) (Қазақстан)

Есімова Ж.Д. – ф. ғ. к. доценті, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (ғылыми редактордың орынбасары) (Қазақстан)

Алкебаева Д.А. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (редактор) (Қазақстан)

Алтынбекова О.Б. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (редактор) (Қазақстан)

Таева Р.М. – ф. ғ. к. доценті, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (редактор) (Қазақстан)

Далебаев Ж.Д. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (Қазақстан)

Джолдасбекова Б.У. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, ҰҒА-ның корреспондент мүшесі (Қазақстан)

Гусман-Тирадо Рафаэль – ф. ғ. д. профессоры, Гранада университеті (Гранада қ., Испания)

Жаң Жин Жин – ф. ғ. д. профессоры, Пекин ұлттық орталық университеті (Пекин қ., Қытай)

Кибальник С.А. – ф. ғ. д. профессоры, Орыс әдебиеті институты (Санкт-Петербург қ., Ресей)

Ковтун А.И. – ф. ғ. д. профессоры, Университет Витаутаса Великого (Каунас қ., Литва)

Курдюмов В.А. – ф. ғ. д. профессоры, Шет тілдер институты (Мәскеу қ., Ресей)

Мадиева Г.Б. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (Қазақстан)

Сойлемез Орхан – ф. ғ. д. профессоры, Ардахан университеті (Стамбул қ., Түркия)

Сулейменова Э.Д. – ф. ғ. д. профессоры, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ (Қазақстан)

Хаяти Дивили – ф. ғ. д. профессоры, Юнус Эмре институты (Анкара қ., Түркия)

Янковский Х. – ф. ғ. д. профессоры, Адам Мицкевич атындағы университеті (Познан қ., Польша)

Ғылыми басылымдар бөлімінің басшысы

Гульмира Шахкозова

Телефон: +77017242911

E-mail: Gulmira.Shakhkzova@kaznu.kz

Компьютерде беттеген

Айгүл Алдашева

Жазылу мен таратуды үйлестіруші

Мөлдір Өміртайқызы

Телефон: +7(727)377-34-11

E-mail: Moldir.Omirtaikyzy@kaznu.kz

ИБ №8714

Басуға 10.11.2015 жылы қол қойылды.

Пішімі 60x84 $\frac{1}{8}$. Көлемі 19,8 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылыс.

Тапсырыс №3244. Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспа үйі.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйінің баспаханасында басылды.

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2015

Алтынбекова О.Б., Зуева Н.Ю.,
Бектурганова Г.З.

**Типология текстов в учебнике
русского языка для 11 класса**

Согласно Государственной программе развития образования на 2011–2020 годы, в среднем школьном образовании республики предполагается переход на 12-летнюю модель обучения, что обуславливает необходимость создания новых учебников для такой модели школ. В статье рассматривается учебный материал о типологии текстов, содержащийся в УМК по русскому языку для экспериментальных 11-х классов 12-летней модели образования. Анализируются особенности построения таких разновидностей речи, как полилог, диалог, монолог, объясняется значение терминов «вербальные» (языковые) и «невербальные» (неязыковые: мимика, жесты, интонация) средства общения, рассматриваются эллиптические конструкции в отдельных типах текстов, а также разноуровневые задания для коррективного курса по ортологии и стилистике.

Ключевые слова: Государственная программа развития образования, 12-летняя модель обучения, учебник русского языка для экспериментального 11 класса, типология текстов.

Altynbekova O.B., Zuyeva N.Yu.,
Bekturganova G.Z.

**The Typology of Texts in the
Russian Language Textbook for
the 11-th Grade**

In accordance with the State Program of Education Development for 2011–2020, it is supposed to transit to the 12-year education model in the secondary schooling of the republic, which calls for the creation of new textbooks for such schools. The paper considers the educational material about the typology of texts contained in the EMC for the Russian language for the experimental 11-th grade of the 12-year model of education. It analyzes the peculiarities of constructing such types of speech as polylogue, dialogue, monologue, it explains the meaning of the terms «verbal» (linguistic) and «non-verbal» (non-linguistic: facial expressions, gestures, intonation) means of communication. It considers elliptical constructions in certain types of texts, as well as tiered assignments for a corrective course of orthology and stylistics.

Key words: State Program of Education Development, 12-year model of education, Russian language textbook for 11-th grade, text typology.

Алтынбекова О.Б., Зуева Н.Ю.,
Бектурганова Г.З.

**11 сыныптарға арналған орыс
тілі оқулығындағы мәтін
типологиясы**

2011–2020 бойынша білімнің дамуының мемлекеттік бағдарламасы бойынша жалпы білім беретін орта мектептерге 12 жылдық білім беру моделіне өту ұйғарылғандықтан, орта мектептерге жаңа оқулықтар жасау өте қажет. Мақалада мәтіннің типологиясы туралы 12 жылдық білім беру мектептерінің экспериментальды 11 сыныпқа арналған оқу-әдістемелік кешеннің (ОӘК) мазмұнына сәйкес оқу материалдары қарастырылады. Сөздің мынадай әртүрлі құрылысының өзгешеліктері, полилог, диалог, монолог, сондай-ақ «вербальды» (тілдік) және «бейвербальды» (тілдік емес: ым, ишарат, дауыс ырғағы) қарым-қатынас құралдары терминдерінің мағынасы түсіндіріледі, жеке мәтіндердегі эллиптистенген конструкциялардың жеке үлгілері де қарастырылады, сондай-ақ әртүрлі деңгейдегі тапсырмаларды түзету және өңдеу үшін ортология және стилистика курсы бойынша талдау жасалынады.

Түйін сөздер: білімнің дамуының мемлекеттік бағдарламасы, 12 жылдық білім беру моделі, экспериментальды 11 сыныпқа арналған орыс тілі оқулығы, мәтін типологиясы.

ТИПОЛОГИЯ ТЕКСТОВ В УЧЕБНИКЕ РУССКОГО ЯЗЫКА ДЛЯ 11 КЛАССА

Одной из задач Государственной программы развития образования на 2011 – 2020 годы, утвержденной Указом № 1118 Президента Республики Казахстан от 07.12.2010 года [1], является, как известно, осуществление перехода на 12-летнюю модель обучения.

В связи с этим предполагается разработка и внедрение нового стандарта образования, основанного на компетентностном подходе, что напрямую связано с созданием новых программ и учебников, в том числе учебников русского языка. Так, учебно-методический комплекс по русскому языку, созданный для экспериментальных 11 классов 12-летних школ Казахстана с русским языком обучения, основан на текстоцентрическом подходе, который заключается в анализе всех языковых явлений с точки зрения их функционирования в тексте.

Содержание учебного материала позволяет в рамках каждой темы осуществить развитие рече-коммуникативных умений посредством работы со связными письменными и устными текстами, а также закрепить путем повторения систематизацию знаний о языке и речи благодаря включению в учебник и дидактические материалы к нему корректировочных курсов по орфографии и стилистике, орфографии и пунктуации.

В продолжение цикла статей [2], посвященных презентации и анализу учебного материала, содержащегося в УМК для экспериментальных 11-х классов [3–6], важно рассмотреть типологию текстов – монолога, диалога и полилога. Эти понятия в целом известны учащимся из предыдущего опыта, тем не менее материал учебника [3] предоставляет возможность повторить и расширить знания учащихся об особенностях построения подобных разновидностей речи. Так, в полилоге необходимы единая тема, ситуативная связанность, поочередная смена ролей слушающий / говорящий. Участники общения во время высказывания говорящего реагируют посредством вербальных и невербальных средств общения – реплик, интонаций, жестов, взглядов и др. На одно и то же сообщение может быть несколько ответных реакций: отрицание, согласие, удивление, восхищение, негодование. По окончании высказывания или прерывании его включается другой говорящий, переключающий внимание всех участников полилога на себя. Необходимо подчеркнуть,

3-бөлім Раздел 3
Тілді оқыту әдістемесі Методика преподавания языка

<i>Базылев В.Н.</i>	
Концепция «академического письма» для современного университета	134
<i>Алтынбекова О.Б., Зуева Н.Ю., Бектурганова Г.З.</i>	
Типология текстов в учебнике русского языка для 11 класса	140
<i>Аширова А.Т.</i>	
Қазақ тілі сабақтарында студенттерді іскерлік қатынас дағдыларына баулу.....	146
<i>Әлімтаева Л.Т., Саткенова Ж.Б., Әміров Ә.Ж.</i>	
«Қазіргі қазақ тілі» пәнінің жаттығулар жинағының ерекшеліктері (профессор Р. Әмірдің еңбектері бойынша).....	152
<i>Саденова А.Е., Игнатова Е.Р., Толмачева Д.С.</i>	
Қазақ және орыс тілдерін оқитын шетелдік студенттердің ауызша тілдесу құзыреттіліктерін қалыптастыру (сөйлеу жағдаяттары)	156
<i>Чекина Е.Б.</i>	
Базовые принципы методики обучения языкам при формировании программы курса «профессионально ориентированный русский язык»	162

4-бөлім Раздел 4
Аударма теориясы теория перевода

<i>Киынова Ж.К.</i>	
Культурная символика художественных образов в переводческой интерпретации	170

5-бөлім Раздел 5
Мәдениет Культура

<i>Машурова А.А., Саитова Г.Ю.</i>	
«Историческое кино» как жанр игрового кинематографа	176
<i>Попов В.И.</i>	
3D-кинематограф в современном экранном искусстве Казахстана	184

5-бөлім Раздел 5
Жас ғалымдар Молодые авторы

<i>Афанасьева А.С.</i>	
Архетипы «Дом» и «Бездомье» в русской литературе	192
<i>Азизова А.О.</i>	
Автобиографизм прозы Ивана Щеголихина периода Независимости Казахстана.....	198
<i>Абдуллаева Л.</i>	
Творческий подход к традициям фольклорной, классической и мировой литературы	204
<i>Данабаева А.</i>	
К вопросу о новейших заимствованиях в сфере бизнеса в современном русском языке	210
<i>Джаннатова Г.К.</i>	
Бернард Маламуд и его место в литературе США XX века	216
<i>Норужова Г.Б.</i>	
Лингвокультурные аспекты миграционных процессов в Казахстане.....	220
<i>Таттимбетова К.О.</i>	
Жанровое своеобразие последних лет прозы Ивана Щеголихина	230